

2.2 **går ud fra**, at der ydes økonomisk støtte til det kommunale og det regionale niveau med henblik på anskaffelse af renere vejtransportkøretøjer;

2.3 **understreger**, at der bør gennemføres informations- og uddannelsestiltag for at støtte og udvikle den offentlige sektors indkøb af renere køretøjer;

2.4 **efterlyser** et samlet syn på de foranstaltninger, som kan iværksættes for at fremme renere vejtransportkøretøjer;

2.5 **foreslår**, at det rapporteringssystem, som skal sikre opfølgningen af et eventuelt direktiv om fremme af renere vejtransportkøretøjer, samordnes med de øvrige rapporteringssystemer. Der bør bl.a. foretages en samordning med det rapporteringssystem, som foreslås i forslaget til direktiv om luftkvaliteten og renere luft i Europa;

2.6 **går ud fra**, at kommunerne og regionerne inddrages i det videre arbejde med at udarbejde, gennemføre, følge op på og evaluere de foranstaltninger, som foreslås i et eventuelt direktiv.

Bruxelles, den 15. juni 2006

Michel DELEBARRE
Formand for
Regionsudvalget

Regionsudvalgets udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets henstilling om nøglekompetencer for livslang læring

(2006/C 229/03)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets Henstilling om nøglekompetencer for livslang læring (KOM(2005) 548 endelig — 2005/0221 (COD)),

under henvisning til Kommissionens beslutning af 28. november 2005 om i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 1, at anmode om Regionsudvalgets udtalelse,

under henvisning til formandens beslutning af 24. januar 2006 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Kultur, Uddannelse og Forskning,

under henvisning til sin udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om etablering af et integreret handlingsprogram inden for livslang læring (CdR 258/2004 fin ⁽¹⁾),

under henvisning til sin udtalelse om Meddelelse fra Kommissionen — Realiseringen af et europæisk område for livslang læring (CdR 49/2002 fin ⁽²⁾),

under henvisning til sin udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om Det Europæiske Fællesskabs syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2007-2013) (CdR 155/2005 fin),

under henvisning til sin udtalelse om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om vedtagelse af et flerårigt program (2004-2006) for effektiv integrering af informations- og kommunikationsteknologi (ikt) i uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne i Europa (eLearning-programmet) (CdR 73/2003 fin ⁽³⁾),

under henvisning til sin udtalelse om Meddelelse fra Kommissionen om Fremme af sprogindlæring og sproglig mangfoldighed: Handlingsplan 2004-2006 (CdR 248/2003 fin ⁽⁴⁾),

---

⁽¹⁾ EUT C 164 af 5.7.2005, s. 59.

⁽²⁾ EFT C 278 af 14.11.2002, s. 26.

⁽³⁾ EUT C 244 af 10.10.2003, s. 42.

⁽⁴⁾ EUT C 73 af 23.3.2004, s. 33.

under henvisning til sin udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om oprettelse af programmet Kultur 2007 (2007-2013) (CdR 259/2004 fin ⁽⁵⁾),

under henvisning til meddelelse om Opfølgning på hvidbogen om et nyt afsæt for europæisk ungdom. Forslag til fælles målsætninger for volontøraktiviteter blandt unge i forlængelse af Rådets resolution af 27. juni 2002 om rammerne for det europæiske samarbejde på ungdomsområdet (KOM(2004) 337 endelig),

under henvisning til Meddelelse om opfølgning på hvidbogen om et nyt afsæt for europæisk ungdom. Forslag til fælles målsætninger for volontøraktiviteter blandt unge i forlængelse af Rådets resolution af 27. juni 2002 om rammerne for det europæiske samarbejde på ungdomsområdet (KOM(2004) 336 endelig) (CdR 192/2004 fin ⁽⁶⁾),

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse (CdR 31/2006 rev. 2), som blev vedtaget af Underudvalget for Kultur, Uddannelse og Forskning den 4. april 2006 med Christina Tallberg, medlem af Stockholms läns landsting (SE/PSE) som ordfører —

på sin 65. plenarforsamling den 14.-15. juni 2006 (mødet den 14. juni) vedtaget følgende udtalelse:

Resumé af Kommissionens meddelelse

Det Europæiske Råd anerkendte på mødet i Lissabon i marts 2000, at Europa står over for flere udfordringer, når det drejer sig om at tilpasse sig til globaliseringen og overgå til en videnbaseret økonomi. Det blev understreget, at »hver borger skal have de færdigheder, der er nødvendige for at leve og arbejde i dette nye informationssamfund«, og at »en europæisk ramme bør fastlægge, hvilke nye grundlæggende færdigheder ⁽⁷⁾ der skal erhverves gennem livslang uddannelse: IT-færdigheder, fremmedsprog, teknologikultur, iværksætterånd og sociale færdigheder«.

Denne henstilling indeholder derfor både et forslag til et europæisk referenceværktøj for nøglekompetencer og et forslag til, hvordan alle borgere kan sikres adgang til disse kompetencer gennem livslang læring.

Udviklingen i det videnbaserede samfund skærper efterspørgslen efter personlige, offentlige og faglige nøglekompetencer.

I sin rapport i november 2004 gjorde ekspertgruppen for Lissabon-strategien det dog helt klart, at der »langt fra gøres nok i Europa for at udstyre folk med de redskaber, de har brug for, således at de kan tilpasse sig et arbejdsmarked i løbende udvikling — og det gælder både i ufaglærte job og job, der kræver høje kvalifikationer.«

Mange lande har iværksat programmer for grundlæggende færdigheder, f.eks. læse-, skrive- og regnefærdigheder samt it for voksne, ofte gennem ngo'er. En række lande er endnu ikke i stand til at give alle borgere mulighed for at tilegne sig grundlæggende færdigheder.

⁽⁵⁾ EUT C 164 af 5.7.2005, s. 65.

⁽⁶⁾ EUT C 43 af 18.2.2005, s. 42.

⁽⁷⁾ »Grundlæggende færdigheder« opfattes normalt som læse-, skrive- og regnefærdigheder; på Det Europæiske Råds møde i Lissabon blev der opfordret til at supplere med de nye færdigheder, der er brug for i et videnbaseret samfund, f.eks. it-færdigheder og iværksætterånd.

»Nøglekompetencer for livslang læring — en europæisk referenceramme« omhandler viden, færdigheder og holdninger, som får borgerne til at blive mere involveret både i bæredygtig udvikling og demokratisk medborgerskab. De otte nøglekompetencer er: Kommunikativ kompetence i modersmålet og fremmedsprog, matematisk kompetence, digital kompetence, læringskompetence, interpersonelle, interkulturelle og sociale kompetencer, iværksætterånd og kulturel udtryksevne.

Betydning for de lokale og regionale myndigheder

I hele EU har det lokale og regionale niveau et stort ansvar for almen og erhvervsfaglig uddannelse og udvikling af færdigheder gennem livslang læring.

De lokale og regionale myndigheder har enestående forudsætninger for at indlede et konstruktivt partnerskab både med arbejdsmarkedsparterne og uddannelsesinstitutionerne og dermed for at tilbyde uddannelsesmuligheder, der er tilpasset efter de forskellige lokale behov og krav.

Desuden fungerer forskellige regionale og lokale samarbejdsprojekter som en væsentlig drivkraft for vækst og udvikling.

Uddannelsesprogrammerne giver EU mulighed for at komme i direkte kontakt med borgerne. Ingen andre EU-tiltag påvirker så mange mennesker hvert år. Programmerne er også med til at modernisere uddannelsessystemer og hjælpe enkeltpersoner med at ajourføre deres færdigheder. I lyset af det lokale og regionale niveaus ansvarsområder bør de regionale aktører være en vigtig målgruppe for programaktiviteter på uddannelsesområdet ⁽⁸⁾.

⁽⁸⁾ CdR 258/2004 fin.

De regionale netværker for livslang læring (R3L-programmet), der blev oprettet af Kommissionen og Regionsudvalget, er et udmærket eksempel på spredning og udvikling af livslang læring i Europa. Der var i første omgang tale om et pilotinitiativ med et særskilt budget fra de centrale programmer. Det indgår nu i forslaget til et nyt integreret handlingsprogram inden for livslang læring 2007-2013.

1. Regionsudvalgets generelle synspunkter om meddelelsen

1.1 Regionsudvalget konstaterer, at EU-strategien anlægger et deltagerbaseret syn på livslang læring fra den tidligste barndom og op gennem livet, og at den omfatter læring, der er erhvervet på forskellige måder, gennem formel, ikke-formel og uformel læring. Regionsudvalget har i forskellige sammenhænge understreget, at strategien for livslang læring i høj grad berører det lokale og regionale niveau. Det er her, man ofte har det politiske og økonomiske ansvar for skole og uddannelse i medlemsstaterne. Ofte fungerer de lokale og regionale myndigheder som koordinatore for udvikling og vækst og har ansvaret for borgernes velfærd og infrastruktur samt som sociale myndigheder. Desuden fungerer de som arbejdsgivere med ansvar og interesse for at udvikle deres ansattes færdigheder⁽⁹⁾.

1.2 Uddannelse er afgørende, hvis Europa skal mobiliseres på en konkurrencedygtig måde og have forudsætningerne for tryk velfærd. Europas største ressource, dets mennesker, skal rustes til et arbejdsliv og et arbejdsindhold, som i høj grad adskiller sig fra tidligere generationers og som vil være under hastig forandring. Både virksomheder og medarbejdere står over for forandringer, som er svære at bedømme på forhånd.

1.3 Den lokale og regionale udvikling sker ganske vist ud fra forskellige forudsætninger og udgangspunkter. Men den kan under ingen omstændigheder ses isoleret fra omverdenen. Regioner og samfund har brug for aktiviteter med henblik på fornyet produktion i takt med, at de gamle arbejdspladser forsvinder, så man ikke risikerer stagnation, social udstødelse i form af arbejdsløshed osv., højt sygefravær og mange, som tvinges til at forlade arbejdsmarkedet for tiden.

1.4 Udviklingen af menneskers kompetence og evner bør derfor leve op til de videnbaserede aktiviteter. Gode sproglige færdigheder, kommunikativ kompetence i øvrigt og samarbejdssevnen bliver stadig vigtigere egenskaber for det enkelte

menneske. Med dagens udvikling med hurtigere handelsstrømme, globaliserede markeder og segmentering opstår et øget behov for samspil. Det gælder mellem forskellige virksomheder/organisationer lokalt og regionalt samt mellem regioner. En stadig mere gensidig afhængighed udvikles mellem forskellige dele af Europa samt mellem Europa og verden generelt.

1.5 Samarbejde mellem arbejdsliv, samfund og de videregående uddannelser er en vigtig forudsætning for innovation og vækst på lokalt og regionalt plan. Der er brug for en infrastruktur, som er inklusiv og ikke-diskriminerende, og som opmuntrer til aktivt medborgerskab og en fælles ansvarsfølelse for den sociale samhørighed og en bæredygtig udvikling.

1.6 Regionsudvalget har tidligere fremhævet, at det bør spille en aktiv rolle i arbejdet med at fremme livslang læring på lokalt og regionalt niveau⁽¹⁰⁾. Det gælder dermed også spørgsmål om uddannelsesmål og nøglekompetencer. Regionsudvalget anser det for særdeles vigtigt, at de spørgsmål, som behandles i Kommissionens herværende meddelelse, får en gennemslagskraft på lokalt og regionalt niveau.

1.7 Regionsudvalget vil arbejde videre med dette for at følge og støtte en kommende udvikling og foreslår et fremtidigt samarbejde med Kommissionen i disse spørgsmål, f.eks. vedrørende pilotprojekter og undersøgelser.

1.8 Regionsudvalget understreger det nødvendige i at udvikle regioner for livslang læring (R3L) med henblik på at styrke netværksamarbejdet mellem offentlige institutioner, videregående og erhvervsfaglige uddannelsesinstitutioner, kulturinstitutioner og foreninger som et vigtigt led i bestræbelserne på at forbedre beskæftigelsesegnetheden og fremme aktivt borgerskab.

2. Kommissionens forslag vedrørende henstillinger til medlemsstaterne

2.1 Ud fra de i de foregående afsnit omtalte perspektiver er det særdeles vigtigt at fokusere på nøglekompetencer i dagens og fremtidens samfund og arbejdsliv. Det skal være en støtte for udviklingen på lokalt og regionalt niveau samt på nationalt niveau og i EU som helhed. Regionsudvalget bifalder Kommissionens forslag til henstillinger til medlemsstaterne om nøglekompetencer for livslang læring.

⁽⁹⁾ CdR 49/2002 fin.

⁽¹⁰⁾ CdR 49/2004 fin.

2.2 Regionsudvalget anser det for særligt positivt, at Kommissionens forslag her peger på det regionale og lokale niveaus rolle og betydning. Det er et vigtigt fremskridt i forhold til tidligere forslag fra Kommissionen, som nærmest udelukkende var begrænset til det europæiske og nationale plan.

2.3 Regionsudvalget anser det integrerede uddannelsesprogram for livslang læring som et vigtigt redskab til at fremme uddannelsesområdet som et led i styrkelsen af nøglekompetencerne for livslang læring. Overførsel af viden og færdigheder på tværs af regioner og byer i EU gennem øget mobilitet for dets borgere kan være med til at styrke konkurrenceevnen og beskæftigelsen.

2.4 En af hjørnestenene i Kommissionens henstillinger er at sikre, at voksne kan opdatere nøglekompetencerne hele livet igennem, og at der navnlig sættes fokus på de målgrupper, som har førsteprioritet i national, regional og/eller lokal sammenhæng. Her kan motivationsfremmende tiltag og informationsspredning på lokalt og regionalt niveau til kortuddannede udgøre et vigtigt element. Det drejer sig om at bygge på menneskers færdigheder, erfaringer og interesser, ikke om at udgå fra mangler og nederlag.

2.5 Hvordan Kommissionens henstillinger påvirker ændringer i økonomiske, sociale og kulturelle processer samt andre processer afhænger af, hvilke konkrete og umiddelbare foranstaltninger som træffes på nationalt, regionalt og lokalt niveau. Regionsudvalget understreger derfor betydningen af at gennemføre en reform af det formelle, ikke-formelle og uformelle uddannelsessystem. Disse programmer skal omfatte alle niveauer, så de orienteres mere imod behovene på arbejdsmarkedet i EU og de krav, som strategien for livslang læring stiller.

2.6 Kønsmæssige forskelle i deltagelse i og resultater af uddannelse er dermed en vigtig faktor, der skal skabes opmærksomhed omkring og sættes ind over for nationalt, regionalt og lokalt. Det kan dreje sig om at stimulere piger og kvinder til studier i teknologi og videnskab. I andre sammenhænge er det mændene, som behøver støtte. I adskillige regioner og kommuner er det overvejende mænd, som afbryder deres uddannelse og viser mindre motivation og interesse for at deltage i fortsat uddannelse.

2.7 Regionsudvalget finder, at Kommissionens foreslåede henstillinger til medlemsstaterne vil være en vigtig løftestang for at støtte en hurtigere og mere målbevidst indretning af uddannelsessystemerne i Europa med henblik på at opnå de fastlagte mål om konkurrencedygtighed, velfærd og deltagelse. Regionsudvalget stiller sig bag disse og ønsker at tilføje følgende kommentarer:

2.8 Kommissionens henstilling 1:

at sikre, at grundlæggende almen uddannelse og erhvervsuddannelse giver alle unge mulighed for at udvikle nøglekompetencerne i et sådant omfang, at de er rustet til voksenlivet, og at grunden er lagt til yderligere uddannelse og arbejdslivet

Regionsudvalgets synspunkter:

2.8.1 Regionsudvalget understreger vigtigheden af, at man allerede i de tidlige barneår på en effektiv måde støtter børnenes målrettede udvikling, så de ikke får deres selvtillid undermineret undervejs, samt at den grundlæggende uddannelse danner basis for fortsat læring livet igennem via formel, ikke-formel og uformel læring. Det er vigtigt at fokusere på, at børn og unge lærer på forskellige måder, ikke bliver modne samtidigt og at nogle har brug for mere eller mindre tid til at nå målene. Det er en stor udfordring, når man skal udvikle uddannelsessystemer og læreruddannelser.

2.8.2 Børn og unge med særlige behov, f.eks. handicap, har især brug for støtte, så disse kan spille samme rolle som andre børn.

2.9 Kommissionens henstilling 2:

at sikre, at der træffes hensigtsmæssige foranstaltninger for unge, som af personlige, sociale, kulturelle eller økonomiske årsager er uddannelsesmæssigt dårligt stillet og derfor har behov for særlig støtte til at realisere deres uddannelsespotentiale

Regionsudvalgets synspunkter:

2.9.1 Regionsudvalget bifalder, at Kommissionen i sit dokument nævner behovet for særlige foranstaltninger for personer med mangelfuld tidligere uddannelse. Vi er enige i, at det at være uddannelsesmæssigt dårligt stillet ofte skyldes en kombination af personlige, sociale, kulturelle og økonomiske omstændigheder og skal takles i samarbejde med andre sektorer. For Regionsudvalget er en effektiv fjernelse af hindringer for beskæftigelse, uddannelse og andre muligheder afgørende.

2.9.2 Regionsudvalget understreger, at det er meget vigtigt at give alle elever uanset baggrund forudsætninger for at klare målene, så de ikke forlader skolen i utide. Her er der brug for en særlig indsats og støtte, som bygger på den enkelte elevs forudsætninger og behov.

2.9.3 EU vil ikke kunne indfri de ambitiøse mål, det har sat, hvis nogle udelukkes fra arbejde, uddannelse og højere præstationer på grundlag af køn, handicap, kulturel eller etnisk baggrund, alder eller af andre grunde. De lokale og regionale myndigheder spiller en vigtig rolle for at realisere inklusive og ikke-diskriminerende strategier og for at give alle mennesker lige muligheder og rettigheder.

2.9.4 Regionsudvalget ser gerne et grænseoverskridende netværkssamarbejde mellem europæiske regioner og kommuner vedrørende erfaringsspredning og kundskabsudvikling svarende til R3L-initiativet. Det handler om at få spørgsmålet på dagsordenen samt om fortsat metodeudvikling, vidensoverførsel og forankring.

2.10 Kommissionens henstilling 3:

at sikre, at voksne kan udvikle og opdatere nøglekompetencerne hele livet igennem, og at der navnlig sættes fokus på de målgrupper, som har førsteprioritet i national, regional og/eller lokal sammenhæng

Regionsudvalgets synspunkter:

2.10.1 Regionsudvalget anser dette forslag for vigtigt og kan konstatere, at behovene ofte varierer betydeligt mellem forskellige regioner og samfund, og at der er brug for forskellige metoder til at nå ud til alle. Der er derfor god grund til at understrege, at prioriterede grupper i mange tilfælde skal indkredses på netop lokalt og regionalt niveau. Det kan f.eks. dreje sig om at udvikle samarbejdet med organisationer, som har erfaringer med voksnes læring samt med arbejdsmarkedets parter.

2.10.2 Blandt de prioriterede målgrupper bør man efter Regionsudvalgets mening være særlig opmærksom på, at ansatte i kommuner og regioner, som udfører offentlige opgaver, får mulighed for at udbygge og opdatere deres nøglekompetencer gennem hele arbejdslivet.

2.11 Kommissionens henstilling 4:

at sikre, at der forefindes hensigtsmæssige infrastrukturer for efter- og videreuddannelse af voksne, herunder lærere og undervisere, adgangsforanstaltninger og elevstøtte, som tager højde for voksnes forskellige behov

Regionsudvalgets synspunkter:

2.11.1 Regionsudvalget har tidligere⁽¹⁾ understreget nødvendigheden af at mobilisere ressourcer på lokalt og regio-

(1) CdR 19/2001 fin.

nalt niveau til støtte for livslang læring og fremhævet behovet for, at dette tages op til diskussion på disse niveauer. I udtalelsen fremhævede Regionsudvalget, at den geografiske tilgængelighed også bør ses i sammenhæng med andre tiltag for at øge tilgængeligheden, hvad angår form og placering. Det kan f.eks. ske ved at tilbyde aktiviteter såvel om dagen som om aftenen samt i weekenden. Det kan også ske om sommeren og under traditionelle ferieperioder. Andre muligheder kan være hyppige kursusstarter, fjernstudier eller fleksibel læring med vejledning. Det kan også gå ud på at give deltagerne de økonomiske forudsætninger for at deltage i studier. Man skal også tage vare på den læring, som finder sted i forskellige former uden for det formelle skolesystem.

2.11.2 Infrastrukturen må ikke indebære en alment gyldig og standardiseret form for uddannelsescentre, men bør så vidt muligt bygge på former, der er etableret på grundlag af lokale forudsætninger og behov.

2.12 Kommissionens henstilling 5:

at sikre relevant voksenundervisning for den enkelte borger gennem tæt tilknytning til beskæftigelses- og socialpolitikken og andre politikker for unge og samarbejde med arbejdsmarkedsparterne og andre berørte parter

Regionsudvalgets synspunkter:

2.12.1 Regionsudvalget fremhæver, at dette punkt er en særdeles vigtig succesfaktor for udviklingen lokalt og regionalt. Især for det lokale og regionale niveau er det vigtigt, at forskellige politikområder kan forenes på det lokale og regionale niveau — erhvervspolitik, uddannelsespolitik, arbejdsmarkedspolitik, integrationspolitik og socialpolitik og derigennem komme snæversynet tænkning til livs. Det er i den forbindelse vigtigt, at ansvar og beføjelser i størst mulig udstrækning går hånd i hånd. Her ser Regionsudvalget et behov for økonomiske ressourcer og mere fri ressourceanvendelse for at muliggøre gennemførelsen af tiltag inden for rammerne af det integrerede handlingsprogram for livslang læring. Samarbejdet mellem samfundet, arbejdslivet og de højere uddannelser er en nøglefaktor for vækst i regioner og kommuner.

2.13 Kommissionens henstilling 6:

at anvende bilagets »Nøglekompetencer for livslang læring — en europæisk referenceramme« som referenceværktøj til at udvikle nøglekompetencer til alle som led i deres strategier for livslang læring

Regionsudvalgets synspunkter:

2.13.1 Regionsudvalget bifalder forslag om nøglekompetencer for livslang læring. Det sætter fokus på spørgsmålet om, hvilke grundlæggende kvalifikationer individer er nødt til at være udrustet med i et videnintensivt samfund. Disse nøglekompetencer kan tjene som udgangspunkt for fremtidige kompetencebehov i diskussioner på såvel EU-niveau og nationalt niveau som på regionalt og lokalt niveau. Spørgsmålet er i EU særdeles relevant i forbindelse med opfyldelsen af Lissabonstrategiens mål. Det er netop på det lokale og regionale niveau, at disse kompetencespørgsmål omsættes i praksis.

2.13.2 Regionsudvalget finder, at disse kompetencer bør være genstand for en løbende og levende diskussion samt for en fortsat dialog og udvikling. For eksempel indeholder kompetencen, sociale kompetencer og medborgerkompetencer, en række forskellige aspekter, som det senere kan blive nødvendigt at videreudvikle eller opsplitte. Flere af nøglekompetencerne hænger desuden tæt sammen.

2.13.3 Regionsudvalget er indforstået med, at der inden for Kommissionen foregår et løbende arbejde med at videreudvikle forslaget om nøglekompetencer. Regionsudvalget stiller sig bag det forslag til nøglekompetencer, som udarbejdes i Kommissionen.

2.13.4 Regionsudvalget kommer med nærmere synspunkter om hver af de foreslåede kompetencer i følgende afsnit.

3. Nøglekompetencer

Den europæiske referenceramme for nøglekompetencer omfatter otte områder:

- Kommunikativ kompetence i modersmålet
- Kommunikativ kompetence i fremmedsprog
- Matematisk kompetence og grundlæggende videnskabelig og teknologisk basiskompetence
- Digital kompetence
- Læringskompetence
- Sociale kompetencer og medborgerkompetence
- Initiativevne og iværksætterånd
- Kulturel udtryksevne.

3.1 Kommunikativ kompetence i modersmålet

3.1.1 Regionsudvalget er enig i det nødvendige i at kunne **kommunikere på modersmålet**, både skriftligt og mundtligt.

3.1.2 Éns eget sprog er en grund til fortsat indlæring, udtryksevne og identitet. Gode kundskaber og færdigheder i éns eget sprog er dermed en grundlæggende forudsætning for

indlæringsprocessen. Sproget udgør grundlaget for informationsindhentning og kommunikation med andre, deltagelse og ansvarsfølelse.

3.1.3 Udvalget påpeger imidlertid, at Kommissionen og nationale organer bør arbejde tæt sammen med de lokale og regionale myndigheder i områder, hvor man taler mindre udbredte og aktuelt mindre underviste sprog, så flere tilskyndes til at lære disse ⁽¹²⁾.

3.2 Kommunikativ kompetence i fremmedsprog

3.2.1 I fremtidens Europa vil det blive stadig mere nødvendigt at kunne beherske flere sprog. Det skaber mulighed for uddybede kontakter, hvorigennem man kan opnå en bedre forståelse af andre landes kultur, sædvaner og leveforhold. Det er også en vigtig forudsætning for studier på højere niveau og udgør en præmis for øget bevægelighed på arbejdsmarkedet. Der findes allerede i dag et gensidigt afhængighedsforhold mellem Europas forskellige sprogområder. Udveksling landene imellem vil øge, økonomierne blive stadig mere sammenflettede og produktionen af varer og tjenester i stadig højere grad ske over lande- og sprogrænser. Regionsudvalget understreger, at den europæiske mangfoldighed af sprog skal ses som en ressource.

3.3 Matematisk kompetence og grundlæggende videnskabelig og teknologisk kompetence

3.3.1 Regionsudvalget anser det for vigtigt, at matematisk kompetence samt videnskabelig og teknisk kompetence udvikles i sammenhænge, hvor eleven oplever det som meningsfuldt og motiverende. Matematik kan også være et værktøj for andre emner som fysik, kemi, biologi og samfundskundskab. Kundskaber i og om emnet kan også være en naturlig del af en moderne dannelses-tækning. Videnskabelig kompetence er vigtig bl.a. for at kunne se og forstå sammenhænge, årsager og virkninger og for at efterprøve udsagn. Et aktivt medborgerskab kræver en vis grad af matematisk og videnskabelig kompetence. Teknisk kompetence bør udvikles både på grundlag af kvinders og mænds erfaringer. Det er også vigtigt at vise, hvordan forestillinger og traditioner styrer opfattelser om mandligt og kvindeligt i forhold til teknologiområdet.

3.3.2 Inden for rammerne af det europæiske forskningsområde bør man især tilstræbe at gøre unge og kvinder interesseret i en forskerkarriere inden for videnskab og teknologi. En selvstændig og kritisk brug af informationssamfundsteknologi bør være tilgængelig for alle. Udviklingen af såkaldte forskningsparker er en interessant fremgangsmåde for at tiltrække flere til studier inden for naturvidenskab og teknologi.

⁽¹²⁾ CdR 248/2003 fin.

3.4 Digital kompetence

3.4.1 En inklusiv og ikke-diskriminerende informationsinfrastruktur for digital kompetence, som omfatter hele EU, må skabes. Regionsudvalget anser det for vigtigt, at man fremmer et socialt og geografisk retfærdigt informationssamfund, så man sikrer, at alle borgere er udstyret med de fornødne færdigheder til at leve og arbejde i denne nye digitale tidsalder. Evnen til at håndtere store informationsmængder og sammensatte problemstillinger bliver derved en vigtig egenskab, som langt flere bør beherske.

3.5 Læringskompetence

3.5.1 **Læringskompetencen** indebærer et perspektiv, en tilgang til ens egen læring og en fremgangsmåde for at tilegne sig nye kundskaber. Det indebærer for hvert individ en bevidsthed om sig selv, hvordan man fungerer i forskellige læringsituationer, de bedste indlæringsstrategier, stærke sider og områder, hvor der er plads til forbedring. Det handler også om motivation og selvtillid. Strategien for livslang læring bygger jo i høj grad på et indlæringsperspektiv, og at man lærer på forskellige måder og i forskellige sammenhænge. Det handler om at kunne lære og om at lære nyt. Det handler desuden om at kunne bygge videre på eksisterende kundskaber, færdigheder og tidligere livserfaringer og at tilegne sig evnen til at udnytte og anvende dem i en række forskellige situationer.

3.5.2 Regionsudvalget tillægger denne kompetence meget stor betydning i videnssamfundet. Det er særlig vigtigt, at kommende lærere i deres uddannelse rustes til at arbejde på denne måde. Det er en problemstilling, som af karakter adskiller sig fra de andre nøglekompetencer og som har at gøre med evnen til at udvikle dem alle. Regionsudvalget mener derfor, at denne nøglekompetence bør udskilles og sættes over de andre.

3.6 Sociale kompetencer og medborgerkompetence

3.6.1 Begrebet sociale kompetencer og medborgerkompetence indeholder et spektrum af problemstillinger, som efter Regionsudvalgets opfattelse bør fokuseres på. Det handler dels om udvikling af personlige egenskaber, udvikle evnen til at knytte kontakter med andre mennesker. En udviklet kommunikativ kompetence — i bred forstand — bliver en stadig vigtigere evne i det arbejdsliv og samfundsliv, som kendetegner et videnssamfund. Det indbefatter også interkulturel forståelse.

3.6.2 På dette kompetenceområde er der *sociale aspekter* i den forstand, at individet ser sig selv som en ressource for sig selv, sin familie og sine omgivelser.

3.6.3 Her er der også *medicinske aspekter* såsom indsigt i betydningen af en sund måde at leve på, spørgsmålet om fysisk og mental sundhed og en aktiv livsstil. Samtidig med, at de medicinske kundskaber udvikles, forværres i mange samfund sundhedstilstanden hos børn og unge gennem dårlige kost- og motionsvaner. Det vil udvikle sig til en meget alvorlig situation, hvis der ikke gøres noget.

3.6.4 Et andet meget vigtigt aspekt er *rollen som samfundsborger*. Deri indgår spørgsmålet om at forstå demokratiets betydning, individets rettigheder og ansvar. Alle disse faktorer kan fremmes på det lokale og regionale niveau. Udvalget foreslår, at man supplerer definitionen og angiver, at borgerne bør kende EU's historie, mål, væsentlige fakta vedrørende EU-traktaten og forbindelserne mellem EU og medlemsstaterne, problemerne og fremskridtene i relation til indførelsen af en EU-forfatning samt principperne inden for forskellige politikområder.

3.6.5 Betydningen af en *bæredygtig udvikling* og forståelsen for ansvar for vores fælles miljø er et aspekt, som Regionsudvalget mener, der bør gives klart udtryk for i denne sammenhæng.

3.7 Initiativevne og iværksætterånd

3.7.1 Initiativevne og iværksætterånd handler grundlæggende om en aktiv indstilling, om evnen til at omsætte idéer i handling. Det bliver derfor vigtigt, at skolesystemet fra de tidlige skoleår støtter og opmuntrer et sådan aktiv indstilling og udvikler arbejdsformer som grundlag herfor. Regionsudvalget påpeger betydningen af at tage vare på det potentiale, som findes hos kvinder og etniske grupper med gode forretningsidéer til at starte egen virksomhed. Kvinder kan også have brug for aktiv støtte fra forskellige myndigheder for at få adgang til ny teknologi. Sådanne tiltag kan sammen med en aktiv arbejdsmarkedspolitik mindske forskellene i mænds og kvinders erhvervsfrekvens i mange dele af Europa. Ovenstående er af afgørende betydning for EU's økonomiske fremtid (¹³).

(¹³) CdR 151/2005 fin.

3.8 Kulturel udtryksevne

3.8.1 Regionsudvalget er enig i, at det er meget vigtigt at forstå den kulturelle og sproglige mangfoldighed i Europa og at bevare denne⁽¹⁴⁾. Det handler om at tage vare på forskellige udtryksformer som musik, kunst, litteratur og sprog som en del af menneskers læring og udvikling. Det er generelt set vigtigt at tage vare på menneskers forskellige perspektiver og anskuelser.

3.8.2 I den sammenhæng betoner Regionsudvalget det historiske perspektiv, hvordan kontakter mellem forskellige dele af Europa under forskellige tidsepoker har haft betydning for udviklingen og at der gennem mindst fem årtier har været en etableret idé om et europæisk fællesskab, hvad EU i dag er udtryk for.

3.9 Regionsudvalgets forslag

3.9.1 Regionsudvalget anser det for vigtigt at følge og støtte en kommende udvikling på grundlag af de henstillinger, som Kommissionen har fastlagt, og foreslår et fremtidigt samarbejde med Kommissionen om disse spørgsmål.

3.9.2 Regionsudvalget støtter de forslag til nøglekompetencer for livslang læring, som Kommissionen har foreslået, og mener, at disse bør være genstand for løbende dialog og udvikling.

3.9.3 Regionsudvalget foreslår, at nøglekompetencen »læringskompetence« placeres før de andre, eftersom den anlægger et perspektiv på egen læring og forskellige tilgange til erhvervelse af nye kundskaber. Den vedrører dermed forudsætningerne for at udvikle de øvrige foreslåede nøglekompetencer.

3.9.4 Nøglekompetencen »sociale kompetencer og medborgerkompetence« bør også dække vigtigheden af en bæredygtig udvikling og forståelse for ansvaret for vores fælles miljø.

3.9.5 Regionsudvalget lægger vægt på, at kulturel bevidsthed er forudsætningen for at kunne åbne sig op over for den sproglige og kulturelle mangfoldighed i Europa og for at kunne forstå den og den berigelse, den kan bibringe alle europæiske borgere.

Bruxelles, den 14. juni 2006

Michel DELEBARRE
Formand for
Regionsudvalget

⁽¹⁴⁾ Nøglekompetence nr. 8: Kulturelle udtryksformer.